

FALDSKÆRMSJOURNALISTEN: OM ET GODT LIV I VERDENS BRÆNDPUNKTER

Ulla Terkelsen er en af Danmarks mest ikoniske journalister. Det er dog ikke noget, hun selv reflekterer meget over – selvrefleksion er generelt ikke noget, hun gør sig meget i. Alligevel er det lykkedes TENDENS at fange hende til en snak om det at vokse op i halvtredsernes Aarhus, den historiske dialektik, relationer i en troløs tilværelse og om at efterlade egoet derhjemme.

TEKST: KRISTIAN LINDAHL & JOHANNE OVERGAARD MADSEN
FOTO: KRISTINE BOJSEN

Klokken syv om morgenen, når man lige er mødt ind. Helst med typografen Ib, og med en udsigt til en sol, der er ved at stå op over Aarhus Banegård, lokalavisen Demokraten og en ny arbejdsdag. Det er dér, en kold Ceres Top smager bedst. Sådan husker Ulla Terkelsen det i hvert fald.

Ulla Terkelsen har været journalist i mange år. Hun begyndte i Aarhus i 1960'erne, dengang Demokraten stadig var i live, og hvor det at drikke øl på arbejdspladsen endnu ikke var en synd. Dengang hvor Ritzau-rullen stadig skulle klippes med saks.

Lige omkring alting så lidt anderledes ud i 1960'erne, og lige omkring det meste ændrer sig fortsat en lille bitte smule hele tiden. Men én ting har, for Ulla Terkelsen, altid været en konstant:

Det at være journalist har været lige sjovt. Hvilket nok er meget heldigt, når nu man har været i faget i snart 60 år.

Ulla Terkelsen har set den historiske dialektik udfolde sig.

Hun har set pendulet svinge, som hun selv forklarer det – set historiens mønster tegne sig igen og igen.

Hun har set, hvordan der historisk set altid har været en grundtilstand, hvortil der er opstået en modpol. Hvordan disse, som penduler, ofte har fundet en måde at mødes på midten og skabe en ny grundtilstand. Som så igen har kunnet udfordres af en ny modpol. Penduler, som har svinget mellem krigstider og fredstider.

Som 81-årig har Ulla Terkelsen både set det tættere på og i bredere udstræk end de fleste. Både de tider, hvor poler har mødtes på midten, og de tider – som nu – hvor de snart aldrig har været længere fra hinanden.

Med en ubejelig *get up and go*-indstilling, har hun rapporteret fra denne historie og bevæget sig frem til titlen som en af Danmarks mest anerkendte udlandskorrespondenter. En titel, hun i øvrigt ikke selv reflekterer meget over. Det er lidt som om, der altid har været – og fortsat er – andre, vigtigere ting af tage sig til.

KULTUR

Faldskærmsjournalist

Da vi på Kvægtorvet i Odense bliver hentet af Ulla, er det med en kort forsinkelse. Trumps besøg hos det engelske kongehus har kaldt hende hjem fra Cannes til TV2's studie – og kort forinden, vi dukkede op, blev hun med snævert varsel kaldt på skærmen. Deraf den mindre forsinkelse.

Nu sidder hun foran os med en telefonskærm hvilende op ad en kop kaffe. Hun undskylder, at den kører – telefonen. Det er nyhederne, og selvom hun sidder med os, er hun på arbejde.

“Jeg beklager, men jeg bliver nødt til at følge med i det her, hvis de kalder mig i studiet igen.” Dobbeltfokusset lader dog ikke til at stresser hende.

Ulla Terkelsen har ikke bare arbejdet som journalist. Hun er journalist. Med en karriere, der startede hos Demokraten, som senere blev til en chefstilling hos DR og en *founding father*-rolle på TV2, har hun – med mulighed for ubekendte – som udlandskorrespondent boet i Warszawa, London, Paris, Skopje, Kabul, Odense, Berlin – og nå ja – vidst også Bruxelles, Washington, New York og Belfast.

Nu har hun slået sig ned i en lidt mere afslappet tilværelse på Rivieraen i Cannes, hvor hun dog fortsat, ved behov, rapporterer fra sin altan.

“Jeg styrter ikke så meget uregerligt rundt, som jeg har gjort. Jeg passer mere min nattesøvn, men så går jeg ud og spiser med nogen om aftenen. Jeg har meget tit gæster. Rivieraen er ikke et upopulært sted at komme forbi for folk,” fortæller hun os med et underforstået smil.

Men når TV2 kalder fra Danmark, hopper hun på et fly hjem igen.

Barndommens brogethed

Ét sted har Ulla Terkelsen dog opholdt sig i længere tid end nogen andre. Der, hvor det hele startede. Selvom Trævare-fabrikernes Udsalg, under familiens daværende lejlighed på Frederiks Allé 75, stadig kører rundt den dag i dag, er der ikke meget af nutidens Frederiks Allé, der minder om det kvarter, Ulla Terkelsen voksede op i. Hendes egen familie var velhavende, fortæller hun.

Alligevel er det netop mødet med kvarterets brogede og sjove facetter, hun husker mest tydeligt. Baggården især, som familien delte med slagteren, øldepotet og andre små virksomheder, summede med børn – alle vidt forskellige.

“Vi havde en masse venner, der boede i villager i finere kvarterer. Jeg kan huske, at jeg tænkte, at de børn, som boede der, måtte kede sig ihjel.”

KULTUR

“HVIS MAN BLIVER SENDT ET FARLIGT STED HEN, SKAL MAN JO VÆRE VOKSEN NOK TIL AT VIDE, AT NU ER JEG ET FARLIGT STED. ERGO ER DET IKKE MIG SELV, SOM ER I CENTRUM.

DET ER HISTORIEN.”

Selvom adresserne sidenhen er blevet mere prestigefyldte, er det især forståelsen for den brede folkelighed, som Ulla Terkelsen har taget med fra opvæksten, og som har gjort det nemmere for hende at navigere rundt i alle slags samfundslag.

For at drille sine forældre, meldte hun sig som “ung revolutionær” ind i Danmarks Kommunistiske Ungdom. Efter at være flyttet til Polen for den røde stjerne, fandt hun dog hurtigt ud af, at de revolutionære tanker og idéer, som hun, og mange andre unge, havde ophøjet hjemme i Aarhus, viste sig at være løgn.

Den storslåede fortælling var bare en fortælling.

Da hun efter nogen tid vendte hjem til Aarhus igen, blev hun interviewet af Demokraten om sine oplevelser østpå. Efter interviewet pegede journalisten på sin notesbog og spurgte Ulla, om det var noget, hun kunne tænke sig at arbejde med. Resten er historie, som man siger.

En troløs tilværelse

Ulla Terkelsen har levet en troløs tilværelse. Troløs mod steder. Troløs mod mennesker. “En zigzag-agtig tilværelse,” som hun selv beskriver det, imens hun tegner det med fingrene for os i luften.

Det eneste, som har været en reel konstant, alle de steder hun har slået sig ned, har været det at finde en god frisør. Ikke så meget af forfængelighed, men mest for at normalisere hverdagen lidt mere. Deraf det altid flotte, ikoniske hår.

“Men at have været troløs har aldrig været for at være ondsindet. Desuden kender jeg også en masse, der laver alt muligt andet, og som også har det på den måde,” påpeger hun med reference tilbage til zigzag-tegningen i luften.

Således lader det altså aldrig til at have været til gene at leve et liv, hvor det moderne fænomen *work-life-balance* ikke har været gudsop højet.

“Jeg har levet et usundt liv på den måde, at jeg ikke har levet et regelmæssigt liv. Men jeg lever stadig. Det er nok, fordi det har passet til mig.”

Et udsagn, som i sagens natur er svært at anfægte.

Relationer har dog altid været vigtige for Ulla Terkelsen. Dybsindighed har bare ikke nødvendigvis noget med tid at gøre, som hun selv beskriver det.

“Jeg har blandt andet en meget nær ven i Polen. En mand, som jeg lærte at kende som 19-årig, men som jeg har holdt forbindelsen med. Jeg er i Polen et par gange om året.”

Voldens katarsis

“Get up and go” har altid været mottoet. *Roadrunner*-livsstilen har aldrig givet meget for forankring og stabilitet. Uanset, om det har været forespørgsler om at flytte til krigszoner, Odense eller væk fra familien, har svaret altid været det samme: “Ja.”

Også selvom det at flytte sig tættere på verdens solar plexus vil kunne gøre mange bange for at brænde sig. Men som journalist besøger man kun brændepunkter for en stund. Hun er klar over sit privilegie som journalist. Modsætning af lokale, er der altid et andet sted at tage til.

“Hvis man bliver sendt et farligt sted hen, skal man jo være voksen nok til at vide, at nu er jeg et farligt sted. Ergo er det ikke mig selv, som er i centrum. Det er historien. Det med at gå op i, hvordan man selv har det i sådanne situationer, er usmageligt.”

KULTUR

At efterlade egoet derhjemme, når man rejser til verdens brændpunkter, lærte hun i en tidlig alder.

I Nordirland, under borgerkrigen, husker hun tydeligt diskussioner med andre journalister rundt om baren på Hotel Europa. Diskussioner om, hvordan man undgår at blive romantisk fascineret af voldens katarsis og dramaet.

“Man må ikke blive revet med. Man kan blive totalt høj på det der.”

Mødet med den barske, onde verden i krigszoner, hvor menneskers liv, fremtid og land er faldet sammen om ørene på dem, har fået hende til indse, hvor heldige vi er i Danmark. Samtidig ser hun, hvor gode vi alle er til at reflektere over og italesætte vores egne evner – og hvor uinteressant hun finder det. Hvilket i øvrigt gør hende til en svær størrelse at portrættere.

I stedet bliver vi fodret med historiske tilbageblik og adskillige anekdoter, der alligevel langsomt leder os mod, hvem mennesket Ulla Terkelsen er.

“Jeg så et interview med den tidligere tyske vicekansler og økonomiminister Robert Habeck. Ni gange i to sætninger sagde han ‘ich’ – altså jeg. Ni gange. Og det er en interessant kommentar fra den generation, der må redde verden. Deres udgangspunkt er, hvad de selv synes og oplever.”

Ulla Terkelsen har intet ønske om at slå fødderne op efter en ellers vellykket karriere, danse rundt på en ophøjet piedestal eller lade blikket hvile nostalgisk på fortiden.

“Jeg er ikke stolt. Men jeg er glad for mit liv, fordi jeg har et arbejde, som passer til den, jeg er. Så jeg beklager mig ikke. Hvis man har noget at beklage sig over, må man lave det om.”

Og lige nu er der intet at beklage sig over. Der er stadig kunder i boksen, og TV2 er tilfredse.

Tilbage til kvægtorvet

Da vi skal til at sige farvel til hende, spørger vi, om hun – med al sin erfaring og tilsyneladende letsindige livsindstilling – synes, at verden er god?

Til de færreste af vores spørgsmål har Ulla Terkelsen haft brug for betænkningstid. Det samme gælder her:

“Nej. Verden er jo ikke god. Den er livsfarlig. At sige, at verden er god, ville være bizart. Det ville være crazy.”

Heller ikke dette lader dog til at være et faktum, der går hende yderligere på.

Idet vi rejser os, spørger hun os, hvor i Aarhus man drikker sin Ceres Top i dag. Da vi svarer Graven, Vestergade og Jægergårdsgade, griner hun for sig selv.

“Ikke det der københavnernørmomme Jægergårdsgade.”

Så giver hun os hånden, rejser sig op, går videre og forlader os til fordel for Kvægtorvet.

Hun er stadig fra det brogede Aarhus.

“JEG HAR LEVET ET USUNDT LIV PÅ DEN MÅDE, AT JEG IKKE HAR LEVET ET REGELMÆSSIGT LIV...”

...MEN JEG LEVER STADIG.

DET ER NOK, FORDI DET HAR PASSET TIL MIG.”

FIRE HURTIGE:

Du fortæller selv, at du altid har haft faste tilholdssteder i de byer, du har boet. Hvad er dit faste tilholdssted i Aarhus?

Indtil min søster døde som 80-årig i 2020, boede jeg altid hos hende. Det var i et hus, der hed Egebo, som ligger på Østerskovvej. Det sidste hus inden skoven.

Hvilken del af verden vil du anbefale en ung aarhusianer at tage hen? Kyiv.

Hvordan vil du beskrive Aarhus?

Meget, meget smuk. Der er den her dejlige stemning i byen. En sjov og morsom stemning. Folk kan godt være sådan lidt skrappe mod hinanden, men de er også sjove.

Hvad er det første, du gør, når du står op, og det sidste du gør, inden du går i seng?

Det første, jeg gør, er at tjekke min telefon. Er der kommet beskeder i løbet af natten? Og hvad er der kommet af nyhedstelegrammer? Når jeg har tjekket min telefon og været inde på alle mulige forskellige nyhedssites, laver jeg en kop røget te. Og inden jeg går i seng, stiller jeg min telefon, så den vækker mig på et bestemt tidspunkt næste morgen.